

Voorwoord

Voor je ligt het leidingboekje dat hoort bij de schets Bijbelse Woorden. Zoals je bij het doornemen zult merken, komt er heel wat aan de orde. Er is per schets veel stof verwerkt. Daarom is het aan te bevelen een schets over twee avonden te verdelen. Er zijn verschillende Bijbelgedeelten en te zingen psalmen opgegeven, zodat er ook meerdere inleidingen gemaakt kunnen worden bij hetzelfde kernwoord.

Als er toch voor gekozen wordt om op één avond een hele schets te behandelen, kun je het beste die vragen kiezen die goed bij de jongeren op jullie club passen, gezien hun leeftijd en/of niveau. Je kunt daarbij gebruik maken van de indeling zoals die in dit boekje gehanteerd wordt.

Het is goed mogelijk om de schetsen verdeeld over een seizoen te gebruiken, zodat er tussendoor eenvoudiger onderwerpen aan de orde kunnen komen.

Bijbelse kernwoorden vereisen de nodige voorbereiding, maar je zult ongetwijfeld ook zelf verrijkt worden door het onderzoek van de Schriften. Als we zelf veel mogen leren, hebben we ook iets om anderen mee te geven. Bij de voorbereiding is vooral het gebed om de Heilige Geest nodig.

In deze schetsen gaat het verschillende keren over de beloften van God. In de weg van het lezen en bidden wil de Heere deze beloften uit genade vervullen. Zo is er ook deze heerlijke belofte, die wij zeker als leidinggevend hard nodig hebben: 'Die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden en Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren' (Johannes 14:21).

Schets 1 – Zonde

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* Het woord zonde heeft in het dagelijkse taalgebruik vaak een uitgeholde betekenis. In deze schets wordt uitgelegd wat de Bijbelse betekenis van het woord 'zonde' is. Het begrip krijgt inhoud vanuit de geschiedenis over de zonde van David.
2. *Actualiteit aangeven.* Het is niet de bedoeling om stil te blijven staan bij de zonden van David, maar aan de jongeren duidelijk te maken wat ze zien aan zonden om hen heen en in hun eigen leven.
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Overtuiging en kennis van zonden heeft maar één doel: dat jongeren ermee naar Christus gaan om vergeving van hun zonden te ontvangen. 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid' (1 Johannes 1:9).

B. Achtergrondinformatie

In Psalm 32 kom je verschillende betekenissen van zonde tegen. De dichter zegt dat hij welgelukzalig is: wiens *overtreding* vergeven is, wiens *zonde* bedekt is, aan wie de *ongerechtigheid* niet toegerekend wordt en in wiens geest geen *bedrog* is. Uit deze Psalm blijkt dat God zonden en schuld wil vergeven. Zo is het al bij de eerste zonde in Genesis 3. Wanneer Adam en Eva hun zonden ontdekken, dan ontdekken zij dat ze naakt zijn. Eerder waren ze ook naakt en hadden ze geen bedekking nodig. Ze waren mooi en goed. Door de zonde zijn Adam en Eva bezoedeld, vuil geworden. Ze zien nu dat ze onbedekt zijn: ze zijn naakt, d.i. onverzoend. God komt de vluchtende mens achterna om Zijn Zoon te beloven, Die de kop van de slang zal vermorzelen. God ontdekt aan de zonde met het doel om die te verzoenen en te vergeven. Als God het licht van Zijn woord in ons leven laat schijnen, wordt de zonde werkelijk zonde en wordt zij openbaar en duidelijk.

Wat is zonde?

- Zonde is *trouwbreuk*. God heeft een verbond met de mens gesloten. Tussen God en mens mag niets komen. Maar de mens wil als God zijn, gelooft de satan en sluit dus zijn oor voor God. Hij zegt God de trouw, het vertrouwen, op. De mens loopt bij God weg. Niet omdat God dat wilde, maar omdat de mens dat wilde. God laat de mens gelukkig niet los. Hij blijft trouw aan Zijn verbond. Daarom is Christus gekomen, als het Lam van God, tot een verzoening voor de zonden.
- Zonde is je *doel missen*. Het was Gods bedoeling dat de mens zou leven op aarde in volle heerlijkheid en bij God in eeuwige heerlijkheid, zonder dat zonde en dood daartussen zouden komen. 'Maar toen hij in eer was, heeft hij het niet begrepen', zegt onze geloofsbelijdenis. Door

- te luisteren naar en te gehoorzamen aan de duivel, schiet hij langs zijn doel heen. En omdat God zijn Leven is, komt hij door bij God vandaan te gaan in de dood terecht. Hier gaat een stuk ontluistering van de mens mee gepaard. Lees NGB art. 14. De mens heeft zijn bestemming in Hem, naar Wiens beeld en naar Wiens gelijkenis hij geschapen is. Buiten Hem mist hij zijn doel.
- In het begrip *mis-daad* hoor je hoe de zonde gevolgen heeft. Wij maken schuld. Wij maken zelfs de schuld dagelijks groter. Zonde is geen dood begrip of iets dat je alleen maar in je hart hebt en waar niemand iets van merkt. De zonde is actief en heeft verschrikkelijke gevolgen. De ergste gevolgen zijn de tijdelijke en eeuwige dood, die het loon der zonde worden genoemd. Verwijzen naar Romeinen 6 vers 23?

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Genesis 3, Romeinen 3.
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 2, 3 en 4; NGB artikel 14 en 15; DL hoofdstuk 1.1 en DL hoofdstuk 3-4.1,2,3
- **Literatuur:**
 Ds. J. van Amstel - 't Is zonde, Goes 1990
 Ds. C.G. Vreugdenhil - Het wachtwoord van de kerk, Leiden 1996
 Ds. W. van Vlastuin - Onbekeerd, wat doe je ermee? Utrecht 1989

C. Suggesties voor de avondinvulling

<p>Alternatieve startopdrachten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spel 'Verboden letter' - Stille wand discussie waarbij de groepsleden op elkaar aansluiten en elkaar aanvullen. Begin met een open vraag: waar denk je aan bij 'zonde'? Rond het gesprek af door kort te vragen naar de zonde van David in de gelezen geschiedenis. <p> www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stillewand discussie</p>	
Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Bijbelgedeelte waarover de inleiding gaat.</p>	<p>Bijbel Bijbelgedeelte waarover de inleiding gaat. Enkele verzen uit Romeinen 3.</p>

Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 5, Bijbelstudie 1 Stellingen: 1, 2, 4	Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 4, 6, Bijbelstudie 2, Gespreksopdracht 'Zonde in jouw leven' Stellingen: 1, 3, 4
Overige verwerking Puzzel maken Spel 'Verboden letter'	Overige verwerking Lied zingen Spel 'Verboden letter'

D. Antwoorden en suggesties

Startvraag

www.lcj.nl/www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > associatieopdracht

Een straatenquête met als vraag 'waar denk je aan bij het woord zonde?' leverde de volgende reacties op:

- vloeken, seks (man, 53 jaar)
- verouderd idee, zwakheid (man, 28 jaar)
- oorlog (man, 30 jaar)
- gevoel van dominees (meisje, 17 jaar)
- als je geld verliest (vrouw, 55 jaar)

Laat de jongeren hun gedachten op zelfklevende briefjes (post-it) schrijven en plak deze op het bord. Zijn er dingen die opvallen? Denk aan gedachten, gedrag, grote zonden, kleine zonden, per ongeluk en expres, bewust en onbewust. Praat er even over door.

1. David gaat niet mee met zijn mannen, en brengt zijn tijd verder in leegheid door. Dan ben je makkelijk een prooi voor de satan. Zijn verleiding vindt aansluiting bij ons boze hart. De begeerlijkheid van de ogen (1 Joh. 2:16) is een groot gevaar.
2. Jongeren weten vaak voorbeelden genoeg. Help ze even op gang door te vragen waar of wanneer ze zich vervelen. Denk ook aan school.
3. Bedrog - doodslag.
4. a. Davids zonde heeft gevolgen voor Bathseba (zij zondigt ook), Uria (wordt gedood door de

positie die hij in het leger krijgt tijdens de strijd), Joab (wordt medeplichtig gemaakt), het kindje dat geboren wordt (sterft). De vijanden van de HEERE hebben hierdoor gelegenheid de Naam van de Heere te lasteren.

b. Nu is het vaak nog zo dat anderen last hebben van jouw zonden. Als je bijv. je moeder uitscheldt, lijdt ze eronder en je kleine broertje leert ervan (ten goede of ten kwade...) Je moeder kan door jou ook gaan zondigen door bijvoorbeeld terug te gaan schelden. Dan heb je schuld aan de zonde van je moeder. Wordt je broertje later ook zo brutaal, dan staat dat o.a. ook op jouw rekening...

Bijbelstudie 1

- a. Zonden leer je niet zomaar vanzelf kennen. We moeten gaan zien hoe God over ons denkt en wat Hij zonde vindt. Daar is Gods Woord voor nodig. Bij David gebeurt dat door middel van de profeet Nathan.
- b. Door de Bijbel of door de uitleg ervan in bijv. een preek. Dat alleen is echter niet genoeg. Dan zouden we het slechts voor kennisgeving aannemen. De Heilige Geest overtuigt ons van zonde, gerechtigheid en oordeel.
- c. Dat de Heilige Geest dit doet, is een belofte waar je op mag pleiten. De Heilige Geest wil je de zonden laten zien en ook berouw erover geven. Verdriet over de zonde heeft iets 'zoets' in zich. Het is niet de bedoeling dat zondekennis ons wanhopig maakt, maar dat er in het verdriet verlangen komt naar God en we tot Christus vluchten bij Wie vergeving te vinden is. Het is dus niet iets sombers, maar iets heel moois en kostbaars.

Bijbelstudie 2

- a. God zegt hier door de profeet Nathan dat Hij de zonde van David heeft weggenomen. In Psalm 51 lees je de gebedsworsteling van David om de beloofde vergeving persoonlijk toe te eigenen, d.w.z. in geloof te aanvaarden. Daaruit blijkt ook zijn oprecht berouw. Ook in Psalm 32 zingt David over zijn belijdenis en de ontvangen vergeving.
- b. 2 Samuël 12:14. Hieruit blijkt de grote verantwoordelijkheid als kinderen van God zondigen.
- c. We zien hier hoe belangrijk het is dat we berouw hebben van onze zonden en onze schuld belijden aan God. Niet vanwege de straf op de zonde, maar omdat we met onze zonden de Heere vertoornd hebben en verdriet hebben gedaan (zoals David belijdt in Psalm 51). We hebben namelijk Zijn Naam en Zijn eer aangetast. Tegelijk is het belangrijk om de jongeren erop te wijzen dat God nooit *op grond van* ons berouw, onze tranen of onze schuldbelijdenis vergeeft, maar alleen op grond van het offer van de Heere Jezus Christus: Zijn bloed reinigt van alle zonden! We kunnen daarom alleen pleiten op Zijn werk en de belofte van vergeving, die God in Zijn Woord en ook in de doop heeft toegezegd.

Gespreksopdracht – Zonde in jouw leven

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > interviewen van elkaar

De gegeven antwoorden kun je anoniem op een groot vel papier laten schrijven en daarna plenair bespreken.

Bij het geven van persoonlijke voorbeelden waarin sprake is van zonden, wordt van jongeren gevraagd om zich heel kwetsbaar op te stellen. Bereid de opdracht daarom zorgvuldig voor. Geef een suggestie waar jongeren het gesprek mee kunnen beginnen, bijvoorbeeld met de vraag 'vertel eens iets over de laatste keer dat je op school of thuis straf hebt gehad'. Mogelijk kan een eigen voorbeeld jongeren op weg helpen. *Bedenk vooraf of deze opdracht geschikt is voor de jongeren op jouw club. Formuleer de opdracht indien nodig algemener en minder persoonlijk.*

Belangrijk bij het omgaan met zondige verleiding: breng jezelf niet onnodig in verzoeking, dus kom niet op plaatsen waarvan je weet dat de verleiding er heel sterk is. Negeer de signalen van je geweten, gescherpt door je Bijbelse opvoeding, niet. Het gebed is een machtig wapen om tegen de verleiding van de zonde te strijden. Gebruik dit wapen als je de verleiding van de zonde ervaart. Loop weg (bij de verleiding vandaan, zoals Jozef) of richt je aandacht op iets anders.

5. Artikel: 'Ik geloof in de vergeving der zonden'. Zie voor de uitleg van dit artikel HC vraag en antwoord 56. Bespreek met de jongeren wat het wil zeggen dat God *geloof* vraagt, d.w.z. dat we ons dwars tegen ons gevoel en geweten in, mogen vastgrijpen aan Gods belofte, zoals ook in de HC verwoord wordt. Zie o.a. zondag 23: al is het... nochtans...!

Stellingen

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stellingen

- Vaak is dat zo. Kijk maar naar drugsgebruik, alcoholverslaving. God heeft Zijn geboden uit liefde gegeven. Hij weet dat de mens gelukkig is als hij daarnaar leeft. In het onderhouden van Gods geboden is groot loon. De zonde brengt onvrede mee in je hart.
  - Spijt: dan heb je er een hekel aan dat je die zonde gedaan hebt, vooral omdat je de gevolgen zo vervelend vindt. Het staat niet in relatie met God. Berouw: dan heb je verdriet over de zonde, omdat je God vertoornde en Hem er verdriet mee deed.
  - Berouw komt niet vanzelf. God, de Heilige Geest, werkt dit door het Woord in je hart. Hij doet dit door je te laten zien wie je bent tegenover God, Die zo goed voor je is.
  - Door dit taalgebruik verliest het woord 'zonde' aan inhoud en waarde. Zo gebruiken wij het wel, maar de Bijbelse betekenis is veel dieper, anders. Het is vooral belangrijk dat jongeren zich realiseren dat de Bijbelse betekenis niet hetzelfde is als in de zin 't is zonde'.
6. a. Hierbij wordt bedoeld op de erfzonde. Ter voorbereiding op de bespreking van deze vraag is het goed om NGB artikel 15 te lezen. Het is goed mogelijk dat jongeren de erfzonde iets oneerlijks vinden. Dat is te begrijpen. Adams zonden laten we ons niet graag aanrekenen. Alleen, als we dat niet willen, laten we ons dan wel de verdiensten van Christus aanrekenen? Blijf bij de bespreking niet steken in de erfzonde. Wijs hen ook op de dadelijke zonden (de

zonden die ze zelf doen) en de zondige neiging van hun hart (al van jongs af aan). Leg er vooral de nadruk op dat God Zijn eigen Zoon heeft willen geven, zodat zondaren opnieuw geboren kunnen worden en vergeving kunnen ontvangen, zowel van geërfde zonde als van gedane zonden (vraag b/c).

b/c. In het doopformulier wordt heel mooi beschreven wat de betekenis van het doopwater is en wat God hierin belooft.

Spel 'Verboden letter'

Benodigheden: steentjes, plastic bekertjes, kookwekker.

Doel: ervaren hoe snel je (ongemerkt) in de fout gaat.

Opdracht: Praat in tweetallen 4 minuten over een willekeurig onderwerp. Gebruik geen woorden met een R erin.

Organisatie: Verdeel de groep in groepjes van 3 personen. Eén van hen is jury: deze persoon moet goed luisteren en deelt steentjes uit bij elk woord met de verboden letter. Belangrijk is verder dat er niet door elkaar gepraat wordt en dat er geen stiltes vallen die langer duren dan 5 seconden.

Vraag na afloop of de jongeren enig idee hebben waarom dit spel gekozen is bij een onderwerp over 'zonde'.

Puzzel

1. zoon
2. Abimelech
3. Job
4. Jozef
5. Jezus
6. Petrus
7. discipelen
8. David
9. tollenaar

Uitkomst: Om Jezus' wil

E. Extra voorbereiding

- Zelfklevende briefjes (post-it) en pennen voor startopdracht
- Materialen voor spel 'verboden letter'